

Corporate Governance en Stemverslag

Eerste kwartaal 2023





In deze rapportage:

- Stemgedrag 1e kwartaal 2023
- Corporate Governance ontwikkelingen
 - Aandeelhouders moeten inspraak hebben op de wijze van vergaderen
 - Verslag Verantwoord & Betrokken Aandeelhouderschap
 - Beloningsonderzoeksrapport Reward Value

Stemgedrag 1e kwartaal 2023

Met name in de Scandinavische landen en in Groot-Brittannië vinden in de maanden februari en maart veel aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) plaats. In het eerste kwartaal vindt ook een groot aantal dialogen plaats met Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Dit is in aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen die voornamelijk in het tweede kwartaal plaatsvinden. De dialogen worden in samenwerking met Eumedion en andere institutionele beleggers opgepakt.

Pensioenfonds Medewerkers Apotheken stemde in totaal op 140 vergaderingen. Van de 2.155 agendapunten op deze vergaderingen stemde Pensioenfonds Medewerkers Apotheken voor circa 15% tegen het management. De aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. Pensioenfonds Medewerkers Apotheken voert een eigen stembeleid. Het pensioenfonds maakt bij het uitoefenen van de stemrechten mede gebruik van stemanalyses en stemadviezen van Institutional Shareholder Services (ISS). Op de website van Pensioenfonds Medewerkers Apotheken kunt u zien hoe [het pensioenfonds per aandeelhoudersvergadering stemde](#).

Corporate Governance Ontwikkelingen

Aandeelhouders moeten inspraak hebben op de wijze van vergaderen

Dat is een belangrijk onderdeel van de reactie die Eumedion heeft ingediend op het voorontwerp voor de wet 'digitale AVA'. Een punt wat wij als aandeelhouder onderschrijven. Wij zijn er geen voorstander van dat het bestuur en de Raad van Commissarissen geheel onafhankelijk kunnen beslissen dat de AVA in fysieke, hybride of volledig virtuele vorm plaatsvindt. Onze ervaring met volledig virtuele vergaderingen tijdens de Corona periode was erg wisselend. Virtuele vergaderingen bieden de mogelijkheid om aan meer vergaderingen deel te nemen. Maar in meerdere gevallen was het deelnemen niet eenvoudig en was het niet mogelijk om live vragen en eventuele vervolgvragen te stellen. In de reactie staat opgenomen dat het houden van een volledig virtuele vergadering in 'normale' omstandigheden alleen toelaatbaar is onder de volgende voorwaarden:

- Deze vorm dient een statutaire grondslag te hebben,
- De statutenwijziging die hiervoor nodig was dient de steun te hebben gehad van 75% van de ter AVA uitgebrachte stemmen;
- En de toelaatbaarheid moet expliciet besproken zijn met de aandeelhouders (de conclusies dienen opgenomen te zijn in een reglement of protocol).


Enkele buitenlandse ondernemingen hebben de optie voor een volledig virtuele aandeelhoudersvergadering al opgenomen op de agenda dit jaar. In ons stembeleid staat specifiek een bepaling opgenomen over dit onderwerp. Voorstellen om een volledig virtuele aandeelhoudersvergadering te houden worden case-by-case beoordeeld. Waarborging van dezelfde aandeelhoudersrechten als bij een fysieke vergadering is hierbij een belangrijk vereiste.

Verslag Verantwoord en Betrokken aandeelhouderschap

Ieder jaar in maart publiceren wij ons Verslag Verantwoord & Betrokken Aandeelhouderschap. In dit verslag staat hoe wij invulling geven aan de principes uit de Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de Code) en de Nederlandse Stewardship Code.

De Code kent naast de bepalingen voor beursgenoteerde vennootschappen een aantal principes die gelden voor institutionele beleggers. Zo bepaalt de Code dat institutionele beleggers onder andere:

- jaarlijks op hun website een stembeleid openbaar maken;
- een verslag uitbrengen over de uitoefening van hun stembeleid;
- tenminste eenmaal per kwartaal publiceren of en hoe zij hebben gestemd op algemene vergaderingen.



De Code moet worden nageleefd conform het pas-toe-of-leg-uit beginsel. De Code is in december 2022 geactualiseerd. Hierin is tevens een aantal uitgangspunten van de Nederlandse Stewardshipcode verankerd. Voor het verslag over boekjaar 2023 zullen wij de geactualiseerde Code toepassen.

De Nederlandse Stewardship Code is in juli 2019 door Eumedion voor institutionele beleggers gepubliceerd. Door de principes van de Stewardship Code na te leven, maken aandeelhouders en vermogensbeheerders zichtbaar dat zij zich opstellen als verantwoord en betrokken aandeelhouder. De Stewardship Code bestaat uit 11 principes rond verantwoord en betrokken aandeelhouderschap. In het Verslag Verantwoord & Betrokken Aandeelhouderschap wordt per principe aangegeven hoe hieraan wordt voldaan.

Het Verslag Verantwoord & Betrokken Aandeelhouderschap is op de website terug te vinden.

Beloningsonderzoeksrapport Reward Value

Na het AVA-seizoen 2022 werd het inzichtelijk dat er, net als in 2021, veel tegenstemmen waren ten aanzien van beloningsverslagen. De verschillende Raad van Commissarissen hebben hier helaas weinig actie op ondernomen. Als voorbeeld werd bij Philips fors tegen het beloningsverslag gestemd maar kwam er geen reactie van de Raad van Commissarissen hoe zij dit signaal van de aandeelhouders willen oppakken. Dit leidde ertoe dat Eumedion, waar Achmea IM deelnemer van is, een onderzoeksbureau opdracht gaf om te onderzoeken of de invoering van een bindende, in plaats van adviserende, stem over het verslag van de bestuurdersbeloningen een positieve uitwerking kan hebben. Het definitieve onderzoeksrapport is op 15 maart jongstleden gepubliceerd. De belangrijkste conclusie die hier uit naar voren kwam is dat meer wetgeving niet de beste manier is om tot meer disciplinerende van commissarissen en minder excessen te komen. In Frankrijk en Zwitserland geldt een bindende stem voor het beloningsverslag maar uit het onderzoek kwam naar voren dat dit niet standaard leidt tot betere uitkomsten. Aanbeveling is dat aandeelhouders en commissarissen intensiever, vaker en op basis van gelijkwaardigheid de dialoog aangaan over bestuurdersbeloningen en excessen. In Eumedion-verband vinden er in aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen standaard gesprekken plaats met Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Beloning is hierbij geregeld een belangrijk onderdeel van het gesprek. Een andere aanbeveling uit het rapport is om gebruik te maken van de al aanwezige aandeelhoudersrechten. Wij willen hier gebruik van maken door bijvoorbeeld tegen de herbenoeming van de Raad van Commissarissen te stemmen wanneer we ontevreden zijn over de acties die zij genomen hebben naar aanleiding van aandeelhouders feedback. Eumedion zal ook in het kader van de evaluatie van de Europese richtlijn 'aandeelhoudersrechten' aandacht vragen voor een aantal structurele tekortkomingen in de richtlijntekst. Bijvoorbeeld in de situatie dat de AVA meerdere keren een beloningsbeleid verwerpt, zonder dat de onderneming bereid is om het beloningsbeleid fundamenteel aan te passen. Wij staan hier volledig achter.